

فاتوراليسم

استاد:

ارائه:

آشنایی با مکتب

ناتورالیسم

- ناتورالیسم یا طبیعت‌گرایی در فلسفه مکتبی است که معتقد به قدرت محض طبیعت است و طبیعت را مأمور و محکوم قدرت و نظام بالاتری نمی‌داند و وجود یک خالق و نظام عالی را در طبیعت انکار می‌کند.
- پیروان این اندیشه را ناتورالیست و خودش را ناتورالیسم گویند. ناتورالیست‌ها دخالت خدا را در امور دنیا انکار می‌کنند.
- ناتورالیسم به عنوان مکتب کفر و الحاد از سوی کلیسا رد شده است.

ویژگیهای مکتب ناتورالیسم

تنها واقعیت، طبیعت است.

طبیعت مستقل از انسان وجود دارد.

ادراهی طبیعت به عهده خودش است.

زندگی باید با طبیعت سازگار باشد.

طبیعت هدفی غیر از خودش ندارد.

واقعیت و طبیعت یکی هستند.

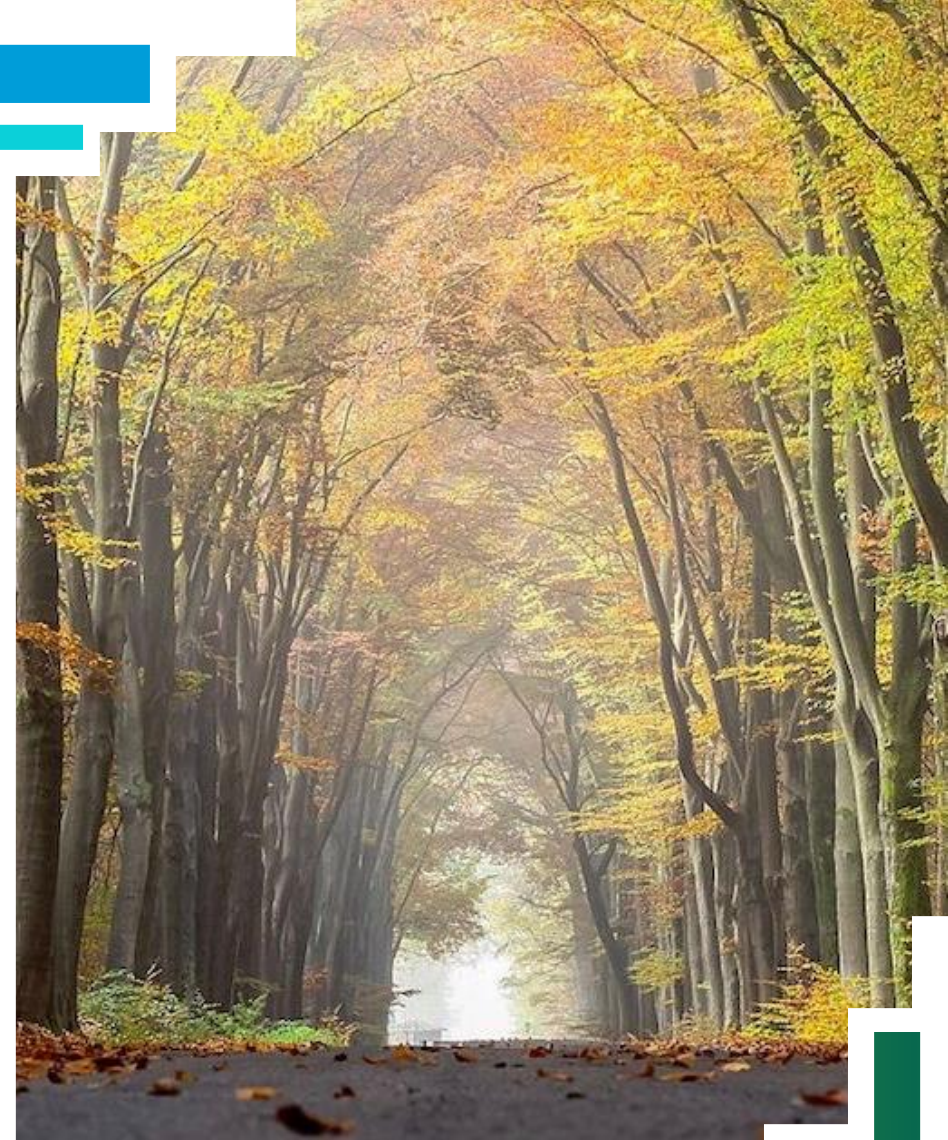
واقعیت خارج از ذهن را می توان تجربه کرد.

هستی شناسی در ناتورالیسم

طبیعت گرایان معتقدند:

- هر چه واقعیت دارد همان طبیعت است همان گونه حواس ما درمی یابد.
- هیچ گونه علت و قدرت فراطبیعی در جهان حکومت نمی کند بلکه جهان، قائم به ذات است و توضیح آن در خودش، اداره ی آن به عهده ی خودش و خود راهنما و رهبر خویشتن است.
- فعل و انفعالات جهان هدف غایی ندارد بلکه بدون منظور است و مشروط.

انسان شناسی در ناتورالیسم

انسان فرزند طبیعت است نه جامعه.

زندگی بدنی، عقلی، اخلاقی و روحی انسان مانند سایر جنبه‌های طبیعت، یک امر و پدیده‌ی طبیعی است.

اعتقاد به داروینیسم در چگونگی پیدایش انسان و پایین آوردن جایگاه انسان در سطح حیوان.

معرفت‌شناسی در ناتورالیسم

تجربه‌گرایی

تاکید بر مشاهدات میدانی، تحقیق و بررسی
و گردش‌های علمی

حواس آدمی را مهمترین و معتبرترین وسیله برای
کسب معرفت یا شناخت می‌دانست.

از نظر تعلیم و تربیتی نیز طبیعت‌گرایان که به وجود
واقعیات خارج از قوای عقلی و ذهنی انسان معتقدند،

پیشگامان فلسفه‌ی تربیتی **ناتورالیسم**

اسپنسر: سیستم فکری خود را فلسفه‌ی ترکیبی می‌نامد که دربرگیرنده‌ی رشد و تکامل است.

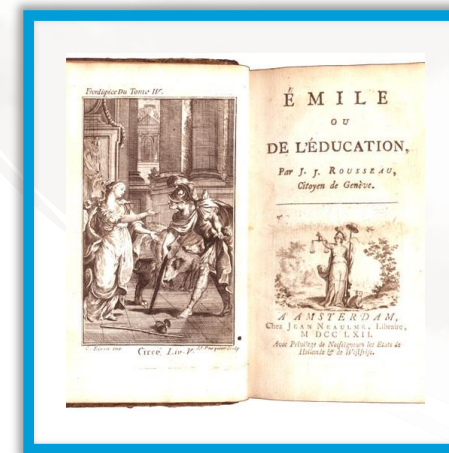
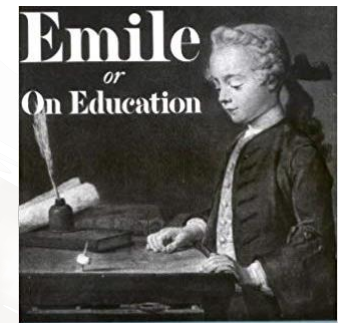
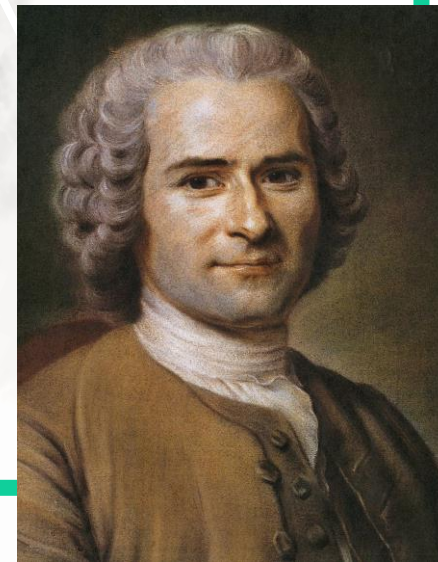
هابز: آدمیان در رقابت دائمی هستند.

NATURALISM

ژان ژاک روسو

روسو در کتاب معروف خود «امیل» کودکی خیالی را از جامعه، والدین و مدارس دور نگه می‌دارد تا او را بر وفق طبیعت تربیت کند زیرا معتقد بود: هرچیز مادامی که ساخته‌ی خداست، زیباست و هرچیز که دست آدمی به آن می‌خورد دچار تباهی و فساد می‌شود.

از دیدگاه روسو آموزش و پرورش انسان سه منشأ دارد:

منشاء انسانی: آموختن از مردم

منشاء طبیعی: رشد و نمو اعضای درونی و استعدادها

منشأ اشیا: کسب تجربه از موقعیتها

به عقیده‌ی روسو چون مدارس با قوانین طبیعی و جریان زندگی هماهنگی ندارند، نمی‌توانند جانشین خانه شوند و در خانه رشد و نمو کودک سریعتر است زیرا ساختگی و تحمیلی نیست.

اصول آموزش و پرورش از دیدگاه روسو:

ارزش فلسفه‌ی روسو در اصول تازه‌ای است که برای تربیت آدمی ارائه داده است که به طور خلاصه عبارتند از:

تربیت مستقل از دیگر نهادهای اجتماعی نیست.

آموزش و پرورش صحیح مبتنی بر روانشناسی تجربی می‌باشد.

رشد دارای مراحل گوناگون است بنابراین در تربیت باید خصوصیات روانی هر مرحله را شناخت و برنامه و روش‌های آموزش و پرورش را با آن هماهنگ کرد.

چون هدف تربیت شکوفا ساختن طبیعت آدمی و نیروهای مثبت موجود در آن است باید از تحمیل سلیقه‌ی مربی به کودک خودداری شود.

آموزش و پرورش درست کمتر پنداری و گفتاری، و بیشتر عملی است.

ارزش‌شناسی در ناتورالیسم

❖ طبیعت‌گرایان سرشت انسان را خوب می‌پندارند که محیط غالباً این ذات پاک را آلوده می‌کند. بنابراین آنچه با طبیعت خوب انسان سازگار باشد، دارای ارزش است.

ویژگی‌های عمومی آموزش و پرورش طبیعی

01

طبیعت کودکان باید پایه‌ی عمل تربیت باشد.

02

باید به طبیعت کودک فرصت داد که خود را ظاهر سازد.

03

معلم باید فقط راهنمایی کند و کودک را به خودآموزی برانگیزد.

04

محور آموزش و پرورش باید کودک باشد.

05

تربیت کودک باید در سن پنج تا دوازده سالگی، سلیبی باشد. یعنی کودک از آزادی کامل در رشد و تکامل بهره‌مند شود.

06

آموزش باید به صورت مختلط انجام بگیرد تا مدرسه یک اجتماع طبیعی باشد.

07

تجربه مهم‌ترین راه و روش تدریس است و تجربه‌ی اجتماعی بسیار اهمیت دارد.

هدف از آموزش و پرورش

طبیعت گرایان هدف تربیت را سازگاری یا آماده ساختن فرد برای زندگی موفق در محیط می داند.

برنامه‌ی درسی

از دیدگاه ناتورالیسم (طبیعت گرایی)

در این فلسفه، برنامه‌ی درسی به معنای خاص، مورد توجه نیست. بر اساس این دیدگاه برنامه درسی، عبارت از مواردی است که خود دانش آموزان می‌خواهند و نباید ماده یا موضوعی به آنان تحمیل گردد، همچنین محتوای درسی باید برای آنان روشن و محسوس باشد.

پرداختن بیش از اندازه به طبیعت.

در گذشته این تصور نادرست وجود داشت که انسان و طبیعت دو پدیده‌ی جدا و مستقل از یکدیگرند در صورتی که اکنون تحولات علمی وحدت انسان و طبیعت را تایید می‌کنند.

تعریف و تفسیر طبیعت برحسب دیدگاه‌های مختلف فرق می‌کند. از اینرو چون تعریف دقیق وجود ندارد، معیار سنجش و ارزشیابی در آموزش و پرورش روشن نخواهد بود.

با وجود سیستم‌های فکری شناخت‌گرایی و انسان‌گرایی که سیستم‌های غالب بشمار می‌روند، طبعاً آموزش و پرورش بر مبنای طبیعت‌گرایی را تایید نخواهند کرد و به انسانیت بیش از سایر جوانب اهمیت می‌دهند.

انتقادات

وارد بر ناتورالیسم (طبیعت‌گرایی)

2018

منابع

- ❖ اندیشه‌های فلسفی و تربیتی فیلسوفان بزرگ، مهران فرج‌الهی و دیگران، ۱۳۹۳.
- ❖ فلسفه‌ی جدید تربیت، علی اکبر شعاری نژاد، ۱۳۸۸.
- ❖ گذری بر فلسفه‌ی آموزش و پرورش، پریناز بنی سی، ۱۳۸۷.
- ❖ مکاتب فلسفی و آرای تربیتی، جerald. ال گوتهک، ترجمه‌ی محمد جعفر پاک سرشت، ۱۳۹۶.
- ❖ نگاهی به فلسفه در آموزش و پرورش، مرتضی زارع، ۱۳۹۰.

NATURALISM

با سپاسی از حسن توجه شما

